

Læremidler – set gennem
Ekstra Bladet
Redaktionen
- Et PracSIP

Jepppe Bundsgaard, adjunkt, ph.d.
Danmarks Pædagogiske Universitetsskole

Hvad var problemet?

- Traditionel undervisning
  - Jeg gider ikke!
    - Motivation
  - Hvad skal jeg bruge det til?
    - Meningsfuldhed
  - Hvordan skal jeg bruge det?
    - Transfer
  - Jeg har glemt hvad jeg lærte i går!
    - Permanens

Løsning: Praksisfællesskaber?

- Jean Lave and Etienne Wenger
- En gruppe individer deltager i en **fælles aktivitet**, mens de
- løbende skaber deres **fælles identitet** gennem
- **at indgå i og bidrage** til deres fællesskabs praksis og derved
- udvikler de et fælles **repertoire**

Projektarbejdets udfordringer

- **Faglighed**
  - Drukner let i produktmålet
- **Kaos**
  - Lærerens tid går med organisering
- **At få alle med**
  - De svage og de dovne dukker sig
- **Struktur** på arbejdet
  - Hvad skal jeg nu gøre?

Alligevel kunne det nu være godt med praksisfællesskaber!

- Mange af skolens kompetencer kan læres i praksis
  - Det letter **transfer & permanens**
  - **Meningsfuldhed** er iboende i praksis
- Det fremmer **pluralistisk** tænkning at man lærer at "tænke som" læger, journalister, arkitekter osv.

Men... Praksisfællesskaber giver yderligere udfordringer for skolen

- Der er ingen **eksperter** til at lede **novicerne**
- Praksis kan let være for **svær...**
- **Repertoiret** i praksisfællesskabet står ikke nødvendigvis til rådighed
- **Praksisfællesskabets mål** er ikke nødvendigvis overensstemmende med **skolens mål.**

Løsningen: PracSIP

- Praksis-
- Stilladserende
- Interaktiv
- Platform

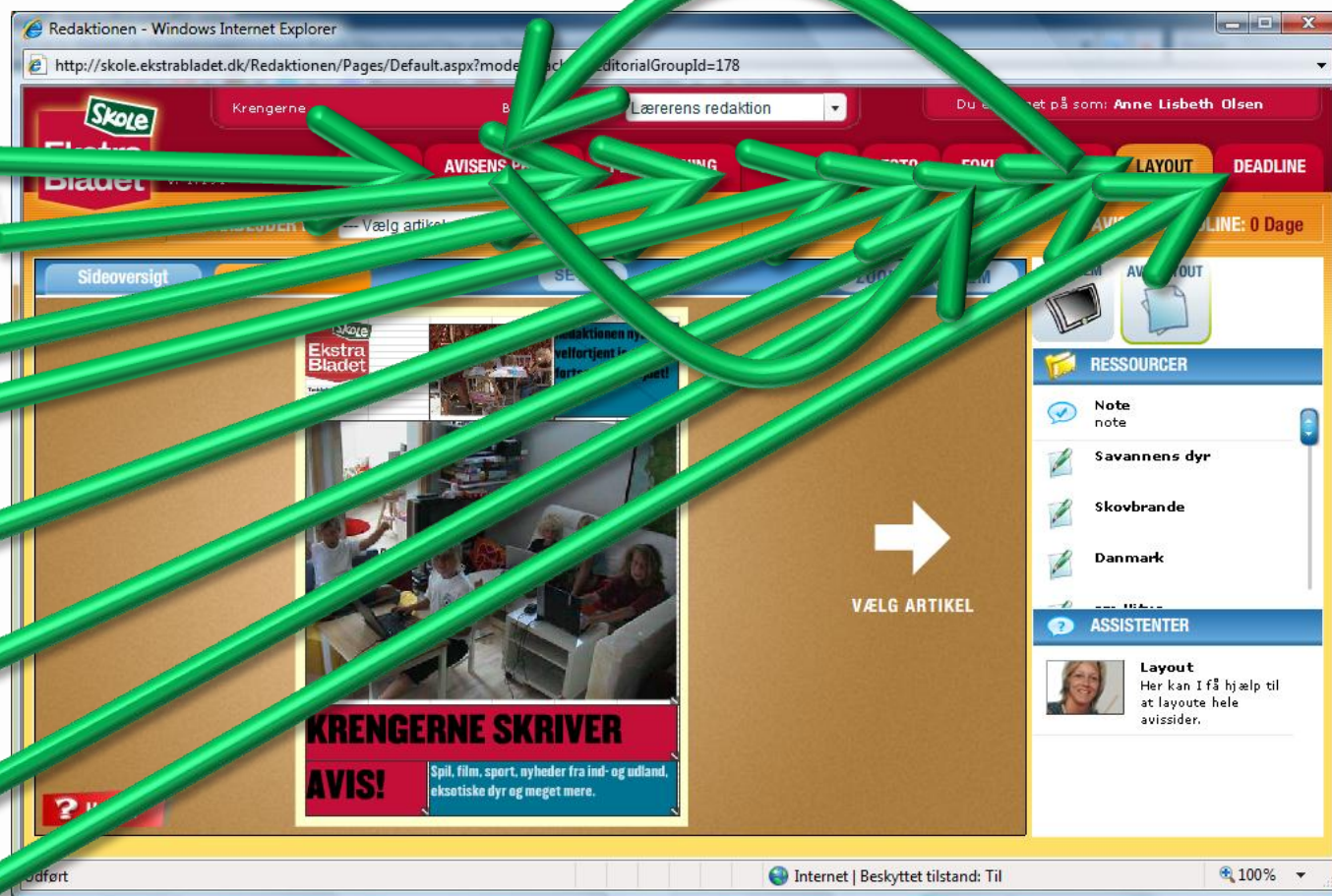
PracSIP

Praksis-Stilladserende Interaktiv Platform

- **Stilladserer**
  - **Organiserer** samarbejde
  - **Strukturerer** processen
  - Stiller relevante **redskaber** fra det **deltte repertoire** til rådighed for deltagerne
- **Gør praksisfællesskabet relevant for skolen ved at**
  - Fokuserer på de aspekter af praksisfællesskabet som aktualiserer **relevante kompetencer**
  - Understøtte **faglige kompetencer**
- **Reducerer kompleksiteten i praksis**

Elevernes arbejde struktureres

- Faser fra
- profil over
- planlægning,
- research,
- foto,
- fokus og
- skrivning til
- Layout og
- Deadline

Kaos håndteres

- **Organisering af arbejdet fra start til slut**
  - Eleverne opretter artikler ...
  - fordeler opgaver ...
  - sætter deadlines ...
- **Eleverne ved hvad de skal**
- **Læreren har overblikket**
- **Læreren kan sætte ind hvor der er behov.**

Redaktionen - Windows Internet Explorer
http://skole.ekstrabladet.dk/Redaktionen/Pages/Default.aspx?mode=teacher&editorialGroupId=178

Skole Ekstra Bladet V. 1.191

Krengerne Besøg redaktion: Lærers redaktion Du er logget på som: Anne Lisbeth Olsen

INTRO AVISENS PROFIL PLANLÆGNING RESEARCH FOTO FOKUS SKRIV LAYOUT DEADLINE

JEG ARBEJDER PÅ: --- Vælg artikel --- AVISENS DEADLINE: 0 Dage

TIDSPLAN

Krengeme Redaktion: Lærers redaktion

artikler	Ansvarlig	Startdato	Dage	August
Flodhesten	Flodhesten	10. august	4	10-14
Research		10. august	3	10-13
Foto		12. august	2	12-13
Fokus		8. august	3	8-10
Foto		9. august		9-10
Research		8. august	6	8-14
Skriv		10. august	3	10-13
Layout		12. august	2	12-13
Research		10. august	3	10-13
Foto		12. august	2	12-13

HJÆLP

Udført Internet | Beskyttet tilstand: Til 100%

Og så var der det der med fagligheden...

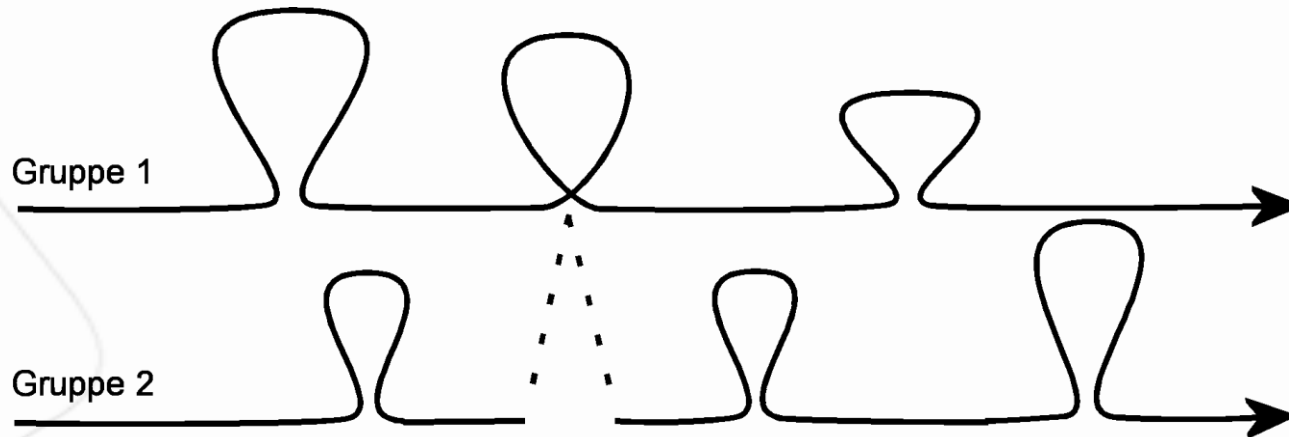
- Udfordringen for læreren:
  - At få faglige aspekter af arbejdet tematiseret når der er behov for det.
  - At kunne gennemskue hvad der er faglighed i
  - At kende alle de faglige aspekter

Faglige loops i projektarbejde

Karsten Schnack 2000

Interaktive assistenter

Faglighed: Interaktive assistenter

- Tager udgangspunkt i en konkret **opgave** som eleven har
- **Leder eleven** gennem arbejdsgangen eller erkendelsen

- Computeren **strukturerer** – eleven **tænker**
- Computeren sidder ikke med alle svarene – de er **ikke** "multiple choice"

Interaktive assistenter II

- Computeren stiller nogle gennemtænkte spørgsmål, så **elev** **tænker videre**
- Computeren **integrerer elevens respons** i den videre proces
- Præsenterer **faglige begreber** og **metoder** undervejs – integreret

The screenshot displays a software interface titled "ÅBNE OG LUKKEDE SPØRGSMÅL". It contains a list of questions, some of which are highlighted in green. Three green arrows point to these highlighted elements: one points to the word "åbne" in the first question, another points to the word "åbne" in the second question, and a third points to the word "åbne" in the third question. The interface also includes a search bar, a list of questions, and buttons for "TILBAGE", "SLET ALT", and "NÆSTE".

ÅBNE OG LUKKEDE SPØRGSMÅL

Åbne spørgsmål: Hvordan kommer vi tilbage i eliten?
Hvorfor starter du ikke et nyt landshold op?
Hvor længe har du været landstræner?

Lukkede spørgsmål: Afventende

kan du tilpasse jeres spørgsmål til spørgsmålene, og I kan sortere jeres spørgsmål fra tanken ud i **åbne og lukkede spørgsmål**. I må gerne finde flere spørgsmål.

Hvilke **åbne spørgsmål** har I stille Morten Olsen?

TILBAGE SLET ALT NÆSTE

ÅBNE SPØRGSMÅL er spørgsmål ikke kan besvare med få ord. Åbn spørgsmål er gode, fordi de lader personen tale længere, men også

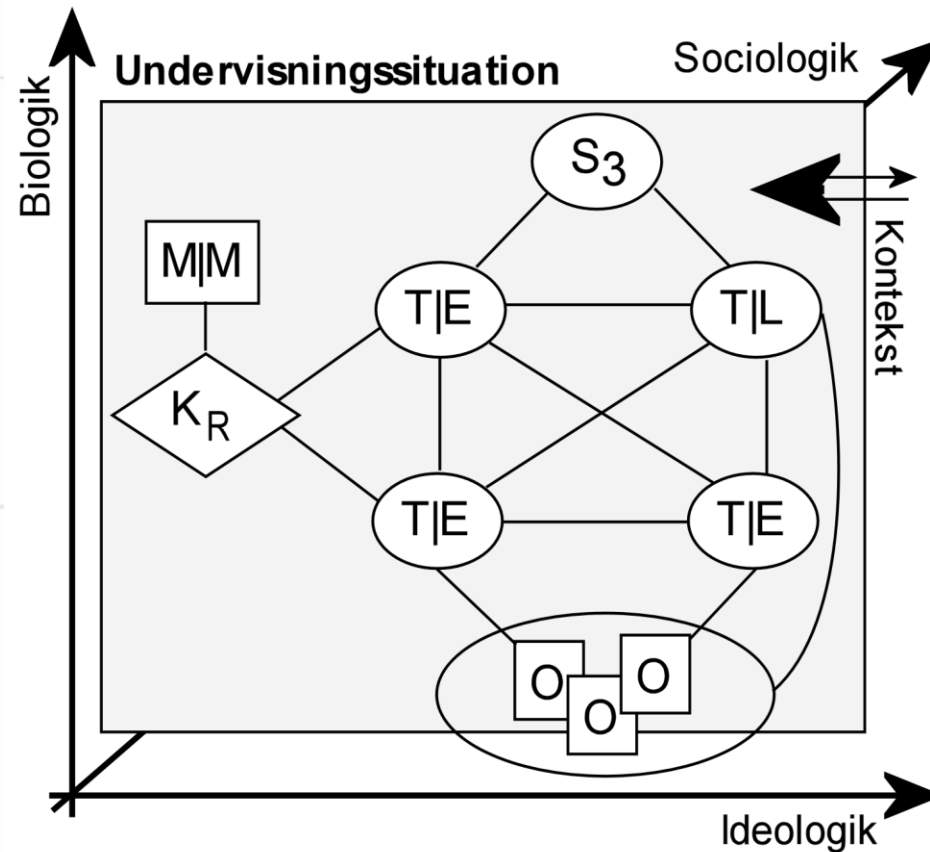
LUKKEDE SPØRGSMÅL er spørgsmål man kan besvare med ét eller få ord. Ja eller Nej. Lukkede spørgsmål er fint, hvis I skal have præcise oplysninger om tal eller viden - eller fx have bekræftet noget konkret.

Hvad er et læremiddel?

Et læremiddel er et kompleks af materielle objekter der benævnes (med genren) læremiddel. Et læremiddel har/er

- Materialitet
  - man kan pege på et læremiddel
- Design
  - Læremidlet er designet mhp. at fremme læring
- Tekst(er)
  - Har et indhold, en (eller flere) ideologier, et verdensbillede
  - Lægger op til (og organiserer) aktiviteter
- Implicitte elevroller og lærerroller
- Implicit rumorganisering

Et læremiddel indgår i en undervisningssituation

M: Medium	S ₃ : Påvirkende/-ede subjekter	
M: Mærke	L: Lærer	O: Objekt
T: Tekst	E: Elev	R: Regler
K: Kommunikationsteknologi		

Materialitet

- Læremidler kan ses/høres/mærkes
- Fx
  - En bog
  - En internetplatform
  - Lærereens ytringer
  - Klasserummet
  - Skolen

Læremidlet er designet

- Designet kan bestå i at tage en allerede-designet ting og bringe den ind i læringssituationen
- Mange deltagere designer:
  - Forfattere/udviklere
  - Redaktører/producenter/layoutere
  - Underviserfællesskaber
    - Center for undervisningsmidler, lærerkolleger
  - Lærerne
  - Eleverne/studerende/de lærende

Tekster har et indhold

- Tekster kan være i mange modaliteter
  - Skrift, tale, designet lyd, billede, diagram, placering af objekter (fx stole og borde), gestik, proxemik etc.
- Har sværhedsgrad, grundighed, korrekthed
- Bærer en ideologi
- Fremstiller et verdensbillede
  - gennem deiksis (deiksissløring), metaforer, modalitet
  - Aktører, nødvendighed, mulighed
- Etablerer en tekst-læser-relation

Tekster og aktiviteter

Eksempler aktiviteter

- at læse for at huske fakta, for at forstå sammenhænge osv.
- at udføre et eksperiment, løse en opgave
- at organisere samarbejde
- at kommunikere om tekst

Lægger op til og/eller organiserer

- Læremidlet kan lægge op til at aktiviteterne sker uden for læremidlet selv eller
- det kan være teknologien der organiserer aktiviteten

Implicitte elevroller og lærerroller

Elev

- Tilhører
- Opgaveløser
- Diskussionsdeltager
- Undersøger
- Praktiker
- Osv.

Lærer

- Forelæser
- Opgavehjælper
- Facilitator
- Vejleder
- Coach
- Osv.

Implicit rumorganisering

- Læremidlet kan fx lægge op til at eleverne
  - arbejder individuelt
  - Arbejder i grupper
  - Går ud af klassen og researcher
- Læremidlet kan være
  - plakater som alles blik skal vendes imod eller som blot ubemærket (!) minder om fx stavereregler eller en novelles opbygning
  - Computerprogrammer til individuelt brug så eleverne sidder hver for sig og interagerer med computeren
  - Samarbejdsplatforme, så rummet udvides til at omfatte flere fysiske rum osv.

Hvordan kan man undersøge et læremiddel?

- Ved at analysere det som tekst
  - med blik for de nævnte faktorer og derigennem
  - med blik for det didaktiske design
    - Herunder læringsteori, motivationsteori, dannelsesteori, teori om undervisningsmetoder og -organisering (metodik)
- Ved at
  - anvende,
  - observere anvendelse og
  - reflektere over anvendelsen
    - Adobt and adapt

Videre læsning

- Bundsgaard, Jeppe (2008): **PracSIP – At bygge praksisfællesskaber i skolen**. Designværkstedet. design.emu.dk.
- Bundsgaard, Jeppe (2008). **PracSIP: Practice Scaffolding Interactive Platform** (presented at Designs for Learning, Stockholm marts 2008).
www.jeppe.bundsgaard.net/artikler/artikler/PracSIP.pdf
- Bundsgaard, Jeppe og Lisbet Kühn (2007): **Danskfagets it-didaktik**. København: Gyldendal.
- Bundsgaard, Jeppe (2005): **Bidrag til danskfagets it-didaktik**. Ph.d.-afhandling. Odense: Forlaget Ark.
www.did2.bundsgaard.net

Tak!

- Brugernavn jepp6157
- Kodeord skf46jhk